

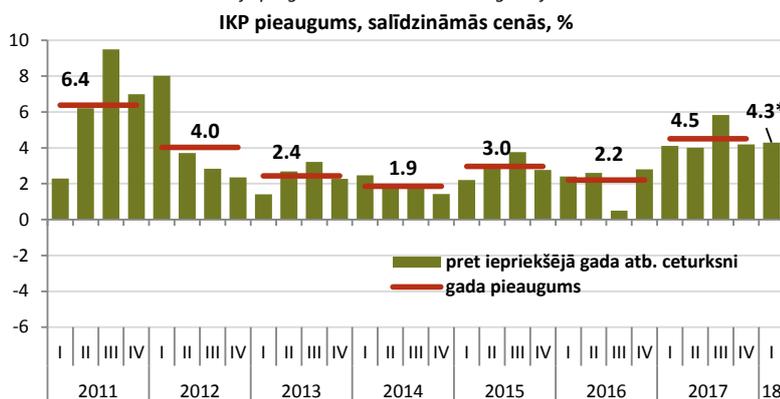
Makroekonomikas un budžeta apskats

Marts 2018

	Galvenie makroekonomiskie rādītāji*			Prognozes**	
	2015	2016	2017	2018	2019
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	24320.3	24925.6	26856.6	28797.6	30672.1
...pieaugums faktiskajās cenās, %	3.0	2.5	7.7	7.2	6.5
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	3.0	2.2	4.5	4.0	3.4
IKP deflators (gads pret gadu), %*	0.0	0.3	3.1	3.1	3.0
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.2	0.1	2.9	2.8	2.4
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	818	859	926	1000	1060
...pieaugums faktiskajās cenās, %	6.8	5.0	7.9	8.0	6.0
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	6.6	4.9	5.0	5.1	3.5
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	896.1	893.3	895.0	896	896
...pieaugums, %	1.3	-0.3	0.2	0.1	0.0
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	9.9	9.6	8.7	8.0	7.7
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	14690.4	14965.8	16239.3	17596.2	19069.3
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	3.0	4.1	4.8	4.0	3.9
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14814.5	14742.4	16596.2	18891.2	20492.3
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	2.1	4.5	9.5	7.6	4.7

* Atbilstoši 26.03.2018 CSP publicētajiem statistikas datiem

** FM makroekonomisko rādītāju prognozes aktualizētas 2018.gada februārī

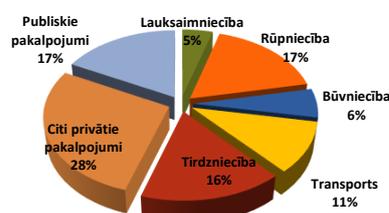

*IKP ātrais novērtējums

Saskaņā ar IKP ātro novērtējumu, Latvijas ekonomikas izaugsme 2018.gada pirmajā ceturksnī paātrinājās līdz 4,3%. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni IKP pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem palielinājās par 1,7%, kas bija straujākais pieaugums kopš 2016.gada ceturksņa. Līdzīgi kā iepriekšējos ceturksņos, spēcīgo ekonomikas izaugsmi šā gada pirmajā ceturksnī ir nodrošinājusi labvēlīga situācija Latvijas ārējos tirgos, kā arī investīciju aktivitātes pieaugums un būvniecības nozares straujā attīstība, paātrinoties ES fondu līdzekļu ieplūdei ekonomikā. Tas ir ļāvis vairāk nekā kompensēt negatīvās norises tranzīta, kā arī finanšu pakalpojumu nozarēs, kur kritās Krievijas kravu tranzīta apjomi un samazinās nerezidentu biznesa apkalpošana.

IKP

Pievienotās vērtības struktūra 2017. gadā

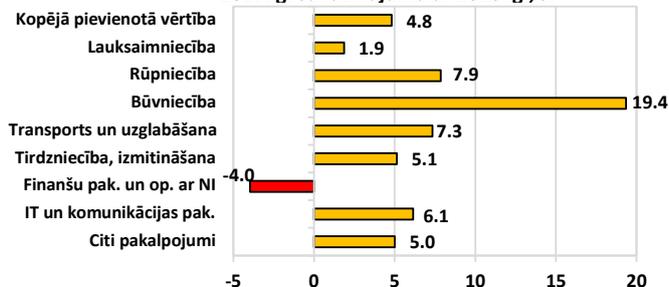

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

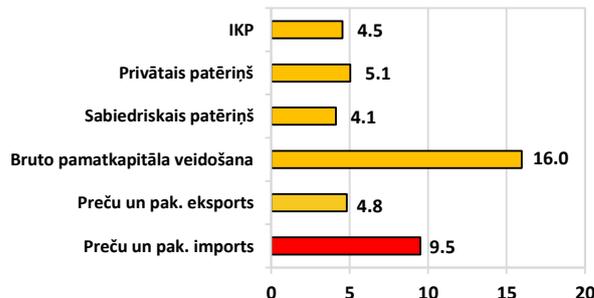
	17'II	III	IV	18'I*
Latvija	4.0	5.8	4.2	4.3
Lietuva	4.1	3.2	4.0	3.6
Igaunija	5.7	4.2	5.0	n.d.a.

IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma pusēs,

2017. g. salīdzinājumā ar 2016. g., %

IKP

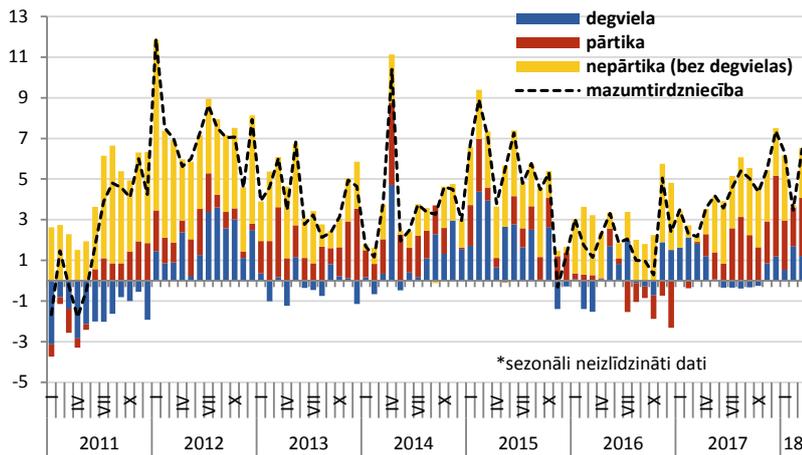

2017.gadā nozaru griezumā lielāko devumu ekonomikas izaugsme nodrošināja apstrādes rūpniecības pieaugums par 8,0%, īpaši strauji pieaugot mašīnbūvei un metālapstrādei, kā arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanai. Līdzīgs devums ekonomikas izaugsme bija būvniecības nozarei, kas sasniedza 19,4% kāpumu, ko nodrošināja straujāka ES fondu ieplūde, kā arī privāto investīciju pieaugums. Transporta nozare, neskatoties uz tranzīta apjomu samazināšanos, pērn sasniedza 7,3% pieaugumu, tirdzniecība palielinājās par 5,2%, bet ievērojams kritums - par 16,6%, bija finanšu pakalpojumu nozarē, samazinoties nerezidentu apkalpošanai. No izlietojuma pusēs, strauju izaugsmi pērn sasniedza bruto pamatkapitāla veidošana, palielinoties par 16,0%. Vienlaikus ar investīcijām spēcīgi pieauga arī privātais patēriņš, ko veicināja noturīgais strādājošo iedzīvotāju ienākumu pieaugums, vidējai darba samaksai 2017.gadā sasniedzot straujāko kāpumu kopš 2008.gada.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

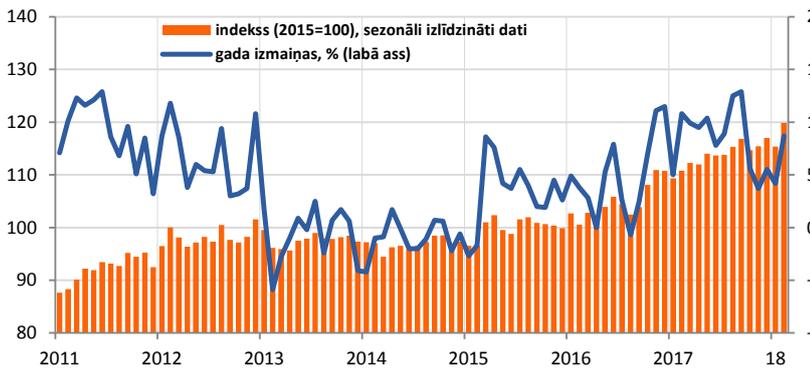
Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

Mazumtirdzniecība	
Apgrozījuma struktūra 2017.g., %	
16%	41%
Gada pieaugumi, kal.izl., 2018.g. I-III	
Kopā +5.5%	Nepārtika (bez degv.) +4.8%
Pārtika +5.9%	Degviela +6.5%

Pēc nelielās sabremzēšanās iepriekšējā mēnesī martā mazumtirdzniecības apgrozījums atkal uzrādīja strauju kāpumu, salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo mēnesi palielinoties par 6,5%. Mazumtirdzniecības izaugsme martā bija visaptveroša, un līdzīgos tempos pieauga gan pārtikas (+6,8%), gan nepārtikas preču, atskaitot degvielu (+6,0%), gan atsevišķi degvielas tirdzniecība (+7,3%). Pirmajā ceturksnī kopā mazumtirdzniecības apgrozījums bija par 5,5% lielāks nekā pirms gada, uzrādot straujāku kāpumu nekā pagājušajā gadā kopumā, kad mazumtirdzniecības apgrozījums bija audzis par 4,3%.

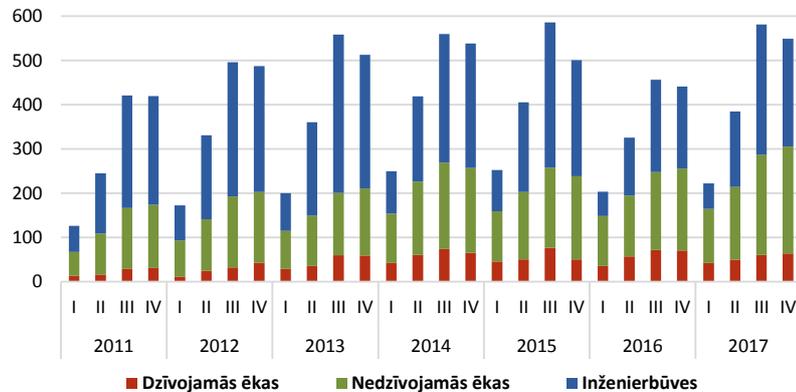
Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība	
Apmērošanas rādītājs (2015=100), sezonāli izlīdzināti dati	
gada izmaiņas, % (labā ass)	
Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2017. g., %	
Datoru, elektron. un opt. iek. ražošana 5%	Pārējās apakšnozares 22%
Metālapstrāde un mašīnbūve 17%	Pārtika un dzērieni 23%
Nemetālisko minerālu ražošana 6%	Kokapstrāde 27%
Rūpniecība, g/g, kal.izl., 2018.g. I-II	
Pārtika +2,1%	Gatavie metālizstr. +11,4%
Kokapstrāde +2,3%	Enerģētika +8,2%

2018.gada februārī Latvijas rūpniecībā tika reģistrēta spēcīga izaugsme, sarazotās produkcijas apjomam nozarē palielinoties par 8,7%, salīdzinot ar iepriekšējā gada februāri, tajā skaitā apstrādes rūpniecības izaugsme sasniedza 7,3% un elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomi pieauga par 12,7%. Lielāko devumu apstrādes rūpniecības izaugsme š.g. februārī nodrošināja metālapstrādi un mašīnbūvi veidojošās apakšnozares, kā arī kokrūpniecība. Gatavo metālizstrādājumu ražošanas apjomi gada griezumā palielinājās par 16,8%, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana pieauga par 13,5%, automobiļu un piekabju ražošana – par 32,1%, tikmēr elektrisko iekārtu ražošanā reģistrēta spēcīgākā izaugsme pēdējo deviņu mēnešu laikā, februārī sasniedzot 33,9% lielu ražošanas apjomu pieaugumu. Savukārt kokrūpniecības ražošanas apjomi bija par 5,7% augstāki nekā pirms gada. Augstu ražošanas apjomu pieaugumu 2018.gada februārī uzrādīja ķīmisko vielu un produktu ražošanas apakšnozare (+40,3%), labi izaugsmes tempi bija reģistrēti arī būvmateriālu, gumijas un plastmasas izstrādājumu, kā arī mēbeļu ražošanā. Vājāka izaugsme bijusi pārtikas produktu ražošanā (+0,9%), kamēr dzērienu ražošana, iekārtu un ierīču remonta un uzstādīšanas apjomi, kā arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana februārī saruka.

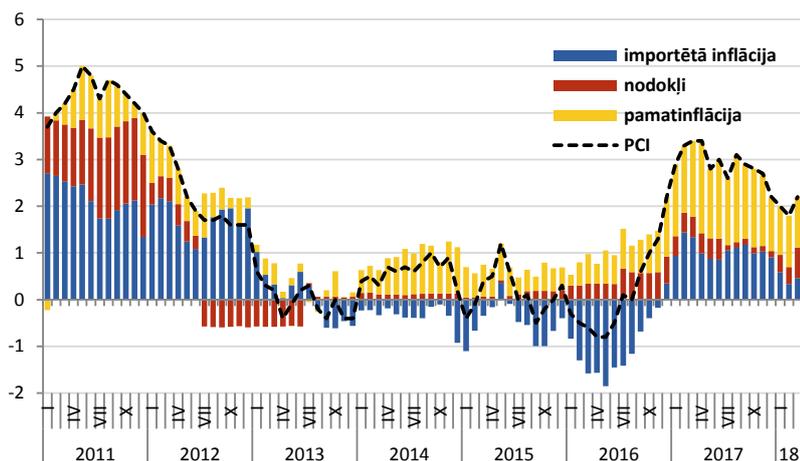
Būvniecības izlaides apjoms fakt. cenās, milj. eiro

Būvniecības produkcijas apjoms faktiskajās cenās pērn salīdzinājumā ar 2016.gadu pieauga par 21,7%. Šo izaugsmi galvenokārt noteica ES fondu investīciju ieplūde, kas veicināja publisko būvniecības projektu īstenošanu, kā rezultātā inženierbūvju celtniecības apjomi 2017.gadā bija par 31,9% augstāki nekā pirms gada. Turklāt par 23,5% pieauga nedzīvojamu ēku būvniecība, ko veicināja gan sabiedriskās, gan privātās investīcijas, piemēram, spēcīgi pieaugumi pērn tika reģistrēti rūpnieciskās ražošanas ēku, administratīvo ēku, skolu un universitāšu, kā arī tirdzniecības ēku būvniecībā. Savukārt dzīvojamu ēku celtniecības apjomi pērn saruka - par 7,9% salīdzinājumā ar 2016.gadu. Inženierbūvju un nedzīvojamu ēku būvniecības apjomi kopējā nozares struktūrā 2017.gadā bija līdzīgi, veidojot attiecīgi 44% un 43%, tikmēr dzīvojamu ēku būvniecība aizņēma 12% no būvniecības izlaides.

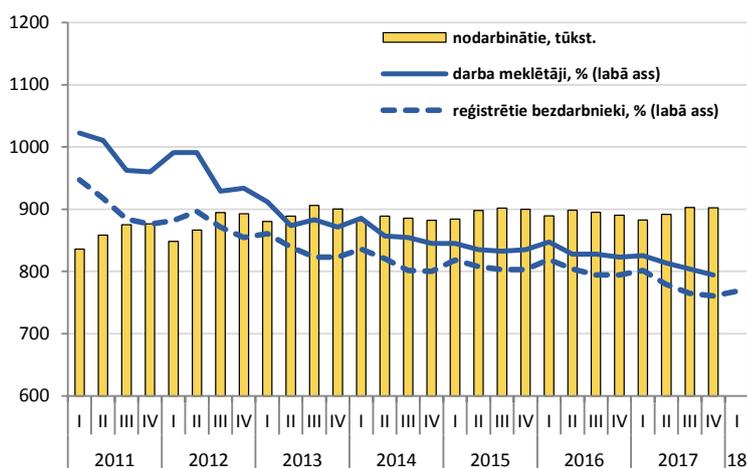
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

2018.gada martā gada griezumā patēriņa cenas Latvijā pieauga par 2,2%. Cenu izmaiņas martā noteica pārtikas produktu un atsevišķu pakalpojumu cenu kāpums, kas līdzīgi kā iepriekš veicināja patēriņa cenu pieaugumu. Inflāciju sekmēja arī alkoholisko dzērienu cenu pieaugums saistībā ar akcīzes nodokļa alkoholam izmaiņu stāšanos spēkā, sākot ar 2018.gada 1.martu. Pārtikas cenas martā bija par 1,7% augstākas nekā pērnā gada attiecīgajā mēnesī, kas ir būtiski zemāks pieaugums salīdzinājumā ar 2017.gada vidējo līmeni. Martā palielinājās ar mājokli saistīto preču un pakalpojumu cenas, piemēram, cietā kurināmā cenas pieauga par 17,1% un ūdensapgādes pakalpojumu cenas - par 3,3%. Savukārt stipro alkoholisko dzērienu cenas palielinājās vidēji par 5,1% salīdzinājumā ar pērnā gada martu. Sekojot naftas cenu izmaiņu dinamikai pasaules tirgos, degvielas cenas Latvijā martā palielinājās par 5,4%.

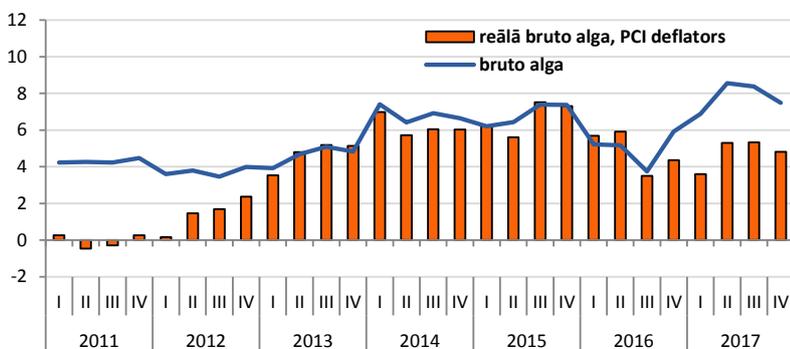
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

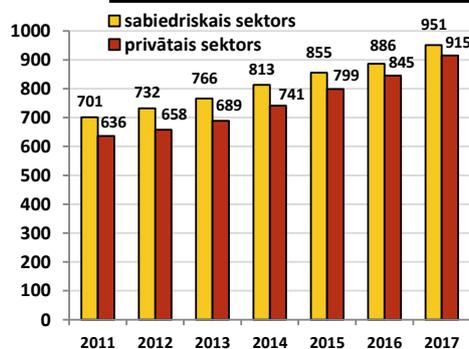
Nodarbinātība

Līdz ar straujāku ekonomikas izaugsmi bezdarba kritums Latvijā 2017.gadā kļuva straujāks - pēc darbaspēka apsekojuma bezdarba līmenis 2017.gadā kopā samazinājās līdz 8,7% un bija par 0,9 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. 2016.gadā bezdarba līmenis bija samazinājies par 0,3pp. Strauja bezdarba samazināšanās turpinās arī 2018.gadā, un marta beigās reģistrētais bezdarba līmenis bija 7,0% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem - par 1,3 pp zemāks nekā pirms gada. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pēdējā gada laikā sarucis par 15,4% līdz 64,6 tūkstošiem 2018.gada marta beigās. Savukārt nodarbināto iedzīvotāju skaits, pēc darbaspēka apsekojuma datiem, 2017.gadā palielinājies par 0,2%, sasniedzot 894,8 tūkstošus. Pēc statistikas par aizņemtajām darba vietām, darba vietu skaits 2017.gadā visbūtiskāk ir palielinājies IKT pakalpojumos un būvniecībā, kur tas 2016.gada līmeni ir pārsniedzis attiecīgi par 5,4% un 7,3%, savukārt neliels strādājošo skaita samazinājums pērn bijis tirdzniecības, finanšu pakalpojumu, nekustamā īpašuma un citu pakalpojumu nozarēs.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

Darba samaksa, eiro

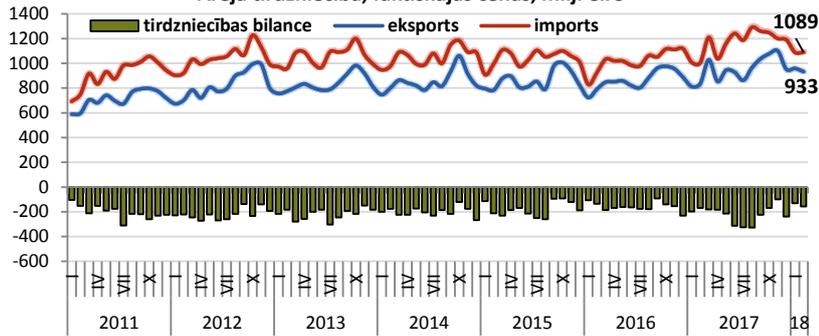

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2017.gadā pieauga būtiski straujāk nekā iepriekšējā gadā, palielinoties par 7,9% līdz 926 eiro. Tajā skaitā ceturtnajā ceturksnī, salīdzinot ar 2016.gada ceturto ceturksni, vidējā alga palielinājās par 7,5%. Straujākais darba samaksas pieaugums pērn bija privātajā sektorā, kur vidējā alga palielinājās par 8,3%, bet sabiedriskajā sektorā darba samaksa pieauga par 7,4%. Tomēr augstāks vidējās algas līmenis joprojām ir sabiedriskajā sektorā, kur vidējā alga 2017.gadā bija 951 eiro, kamēr privātajā sektorā tā veidoja 915 eiro. Reālā neto darba samaksa 2017.gadā palielinājās par 4,0%, un nedaudz lēnāku reālās algas pieaugumu noteica augstāka inflācija.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība, faktiskajās cenās, milj. eiro

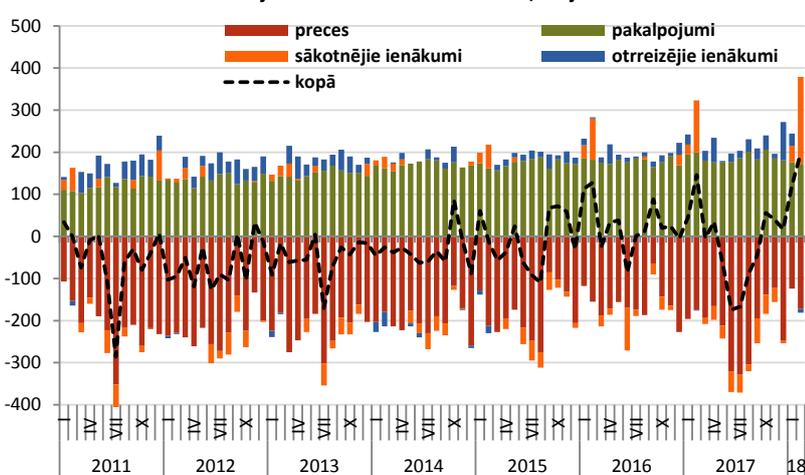

Ārējā tirdzniecība

Ārējā tirdzniecība	
Eksports 2018.g. I-II	Strukt. Gada pieaugums
Kopā	100.0% 14.8%
Mehānismi	19.6% 27.2%
Pārtika	19.4% 17.1%
Koksne	17.4% 12.1%
Metāli	8.8% 14.0%
Ķīmiskās rūp. raž.	7.2% 10.6%
Satiksmes līdzekļi	6.5% 18.2%
Minerālprodukti	5.0% 24.9%
Tekstilzstr.	2.9% -1.6%
Pārējās preces	13.2% 2.0%

Preču eksporta pieauguma temps š.g. sākumā saglabājas un ir vēl straujāks nekā pērn, kad preču eksporta vērtības pieaugums bija visai spēcīgs (10%) un kopumā bija sasniegta vēsturiski augstākā eksporta vērtība. Š.g. februārī preču eksporta vērtība bija par 11,6% lielāka nekā pērnā gada attiecīgajā mēnesī un š.g. divos mēnešos kopā eksporta pieaugums veidoja 14,8%. Lielāko devumu eksporta izaugsme pirmajos divos mēnešos nodrošināja mehānismu un elektroierīču grupa, tās eksporta vērtībai palielinoties par 27,2%, ko noteica straujais turbopropelleru dzinēju un mobilo telefonu eksporta kāpums. Taču jāatzīmē, ka eksporta pieaugums šajā preču grupā tika sasniegts, pateicoties reeksporta pieaugumam, un nav saistīts ar vietējās ražošanas kāpumu. Būtisks eksporta palielinājums fiksēts arī pārtikas precēm, kopā par 17,1%, salīdzinot ar 2017.gada pirmajiem diviem mēnešiem, ko pamatā noteica graudaugu un stipro alkoholisko dzērienu eksports. Noturīgs eksporta kāpums fiksēts arī koksnei un koka izstrādājumiem, metāliem un ķīmiskās rūpniecības ražojumiem. Preču importa vērtība š.g. februārī bija par 8,4% augstāka nekā pērn, savukārt divos mēnešos - par 8,2%. Importa kāpums fiksēts visās lielākajās preču grupās, taču straujākais pieaugums bijis mehānismu un elektroierīču grupā, kā arī metāliem un pārtikai.

Maksājumu bilances tekošais konts, milj. eiro

Teškoais konts

Latvijas maksājumu bilances tekošajā kontā piekto mēnesi pēc kārtas fiksēts pārpalikums. Š.g. februārī tekošā konta balance palielinājās līdz 198 milj. eiro, kas ir par 78 milj. eiro vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, un par 52 milj. eiro vairāk nekā 2017.gada attiecīgajā mēnesī. Tekošā konta bilances uzlabojumu gada griezumā noteica sākotnējo ienākumu konta pārpalikuma kāpums par 84 milj. eiro saistībā ar augstāku Eiropas Lauksaimniecības fondu investīciju plūsmu. Preču konta balance palika gandrīz nemainīga, deficītam samazinoties vien par 3 milj. eiro. Mazinoties ieņēmumiem no sniegtajiem transporta pakalpojumiem ārvalstniekiem un vienlaicīgi palielinoties importētajiem transporta pakalpojumiem un citiem biznesa pakalpojumiem, pakalpojumu konta pārpalikums samazinājās par 28 milj. eiro. Taču, neskatoties uz šo kritumu, pakalpojumu konta pārpalikums spēja nosegt 86,9% no preču konta deficīta. Otrreizējo ienākumu konta neliela deficīta izveidošanos galvenokārt noteica lielākas nekā pērn Latvijas veiktās iemaksas ES budžetā.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

	15'IV	16'I	II	III	IV	17'I	II	III	IV	18'I
IKP, salīdzināmās cenās, %	2.8	2.6	2.7	0.7	3.0	4.1	4.0	5.8	4.2	4.3*
IKP, faktiskās cenās, %	1.7	2.2	2.2	1.3	4.3	6.8	7.6	9.2	7.3	n.d.a.
Inflācija, %	0.1	-0.4	-0.7	0.2	1.5	3.2	3.1	2.9	2.6	2.0
Vidējā bruto darba samaksa, %	7.4	5.2	5.1	3.8	5.9	7.0	8.6	8.3	7.5	n.d.a.
Reālā alga, PCI deflatoris, %	7.3	5.6	5.8	3.6	4.4	3.8	5.5	5.4	4.9	n.d.a.
Nodarbināto skaits, %	2.0	0.6	0.0	-0.8	-1.1	-0.8	-0.8	0.9	1.3	n.d.a.
Bezdarbs, %	9.8	10.3	9.5	9.5	9.3	9.4	8.9	8.5	8.1	n.d.a.
Produktivitāte, %	0.7	2.0	2.7	1.5	4.1	4.9	4.8	4.9	2.8	n.d.a.
Mazumtirdzniecība, %	2.1	2.0	2.5	1.3	2.5	2.6	3.8	5.0	5.8	5.5
Rūpniecība, %	3.0	3.8	4.4	1.4	9.8	8.6	9.3	11.4	4.9	n.d.a.
Preču eksports, %	-1.1	-3.8	0.6	0.8	1.9	13.3	7.8	8.2	11.0	n.d.a.
Preču imports, %	-5.8	-7.4	-1.9	-4.3	5.6	15.6	13.8	20.8	8.7	n.d.a.
Tirdzniecības balance, milj. eiro	-401.3	-425.7	-493.1	-446.9	-525.8	-546.5	-711.6	-874.4	-507.5	n.d.a.
Teškoais konts, % no IKP	1.6	3.9	-0.2	1.5	0.6	3.2	-3.1	-4.2	1.6	n.d.a.

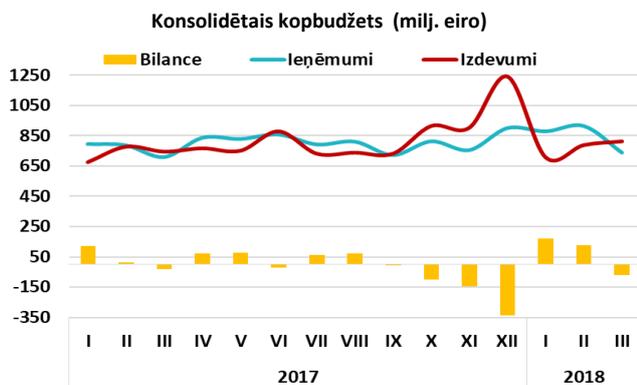
*IKP ātrās novērtējums

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)			Konsolidētais kopbudžets
	2017.g. I-III	2018.g. I-III	2018.g./2017.g.	2018.g./2017.g.
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj. eiro	izmaiņas, %
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽĒTS				
Ieņēmumi	2296.2	2534.4	238.2	10.4%
Izdevumi	2196.5	2306.5	110.0	5.0%
Finansiālā bilance	99.8	227.9	128.1	
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS*				
Ieņēmumi	1854.4	2090.1	235.7	12.7%
Izdevumi	1849.8	1936.7	86.9	4.7%
Finansiālā bilance	4.7	153.4	148.8	
Valsts pamatbudžets				
Ieņēmumi	1307.3	1493.2	185.8	14.2%
Izdevumi	1270.9	1322.8	51.8	4.1%
Finansiālā bilance	36.4	170.4	134.0	
Valsts speciālais budžets				
Ieņēmumi	555.9	603.1	47.2	8.5%
Izdevumi	610.2	637.0	26.8	4.4%
Finansiālā bilance	-54.3	-34.0	20.4	
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS**				
Ieņēmumi	588.3	619.1	30.9	5.3%
Izdevumi	493.1	544.7	51.5	10.5%
Finansiālā bilance	95.1	74.5	-20.7	

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

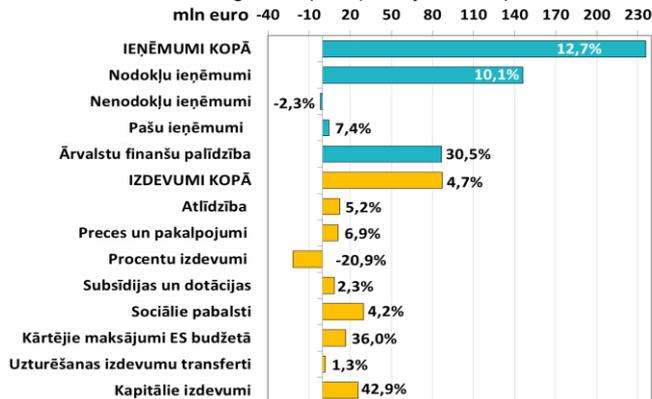
**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Šā gada pirmajā ceturksnī valsts konsolidētajā kopbudžetā labvēlīgu situāciju nodrošināja strauji augoši nodokļu ieņēmumi, kā arī budžetā saņemtie maksājumi no Eiropas Komisijas par veiktajiem izdevumiem ES fondu projektu realizēšanai. Atbilstoši valsts kases datiem janvārī-martā konsolidētajā kopbudžetā izveidojies finansiālais pārpalikums 227,9 milj. eiro apmērā, ko noteica 153,4 milj. eiro pārpalikums valsts konsolidētajā budžetā un 74,5 milj. eiro pārpalikums pašvaldību konsolidētajā budžetā. Ieņēmumi pieauga straujāk nekā izdevumi, un salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, šā gada pirmajos trīs mēnešos kopbudžeta bilance uzlabojās par 128,1 milj. eiro.

Gada sākumā jau vēsturiski vērojami zemāki izdevumi, kas turpmākajos mēnešos pieaugs gan valsts budžetā, gan pašvaldībās un sagaidāms, ka kopbudžetā gada nogalē veidosies finansiālais deficīts.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2018.gada I-III, salīdzinot ar 2017.gada I-III (izmaiņas milj. eiro un %)

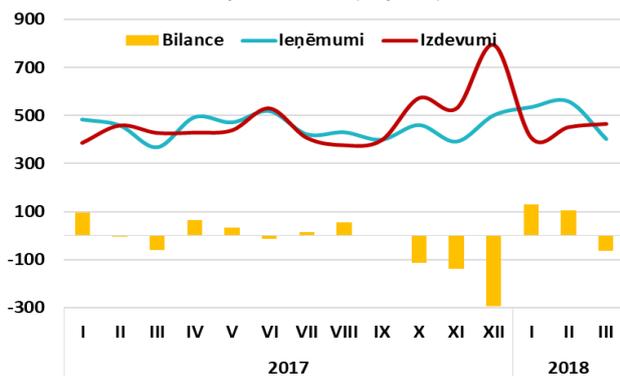

Valsts konsolidētais budžets

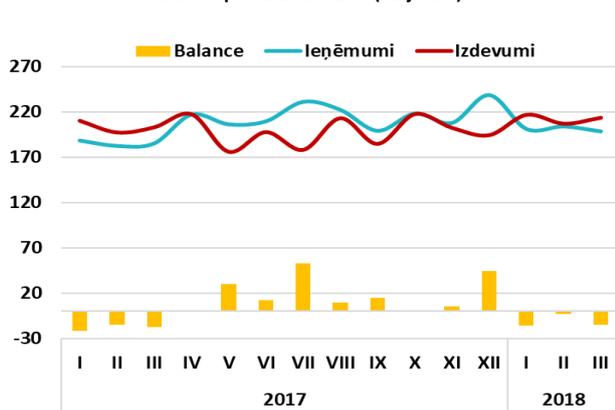
Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi šā gada trijos mēnešos bija 2090,1 milj. eiro, salīdzinot pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, ieņēmumi kāpuši par 235,7 milj. eiro jeb 12,7%. Jāatzīmē, ka ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi palielinājušies par 86,7 milj. eiro jeb 30,5%, bet valsts konsolidētā budžeta nodokļu ieņēmumi ieņēmumi pieauguši par 145,9 milj. eiro jeb 10,1%. Nozīmīgs palielinājums vērojams kā ieņēmumiem no darba spēka nodokļiem, tā arī no patēriņa nodokļiem ko veicināja bezdarba līmeņa samazināšanās un nozīmīgs darba darba samaksas kāpums, kas labvēlīgi ietekmēja privātā patēriņa pieaugumu.

Valsts konsolidētā budžeta nenodokļu ieņēmumi 2018.gada trijos mēnešos iekasēti 69,8 milj. eiro apmērā, kas bija par 1,6 milj. eiro jeb 2,3% mazāk nekā pērn trijos mēnešos. Vairumā nenodokļu lielajās pozīcijās faktiskais ieņēmumu apjoms nesasniedza plānoto - valsts nodevas un kancelejas nodevas, specializētiem mērķiem paredzētās valsts nodevas, kā arī ieņēmumi no naudas sodien un sankcijām nesasniedza plānoto.

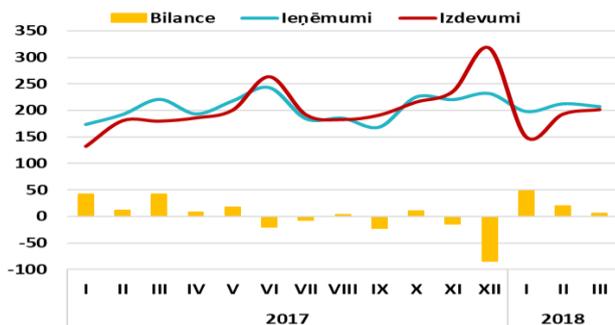
Valsts pamatbudžets (milj. eiro)

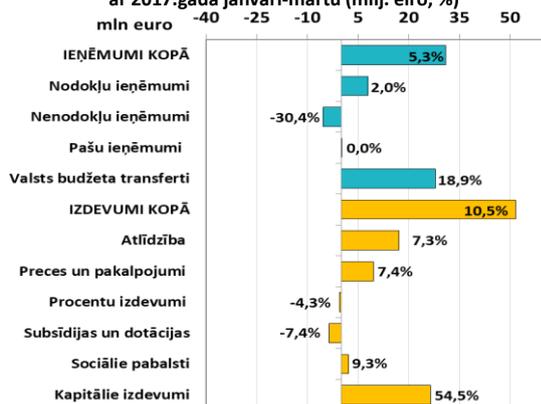
Valsts speciālais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2018.gada janvārī-martā, salīdzinot ar 2017.gada janvāri-martu (milj. eiro, %)

Dati: Valsts kase

Valsts konsolidētais budžets

2018.gada trijos mēnešos valsts konsolidētajā budžetā izdevumi pieauguši par 86,9 milj. eiro jeb 4,7%, salīdzinot ar 2017.gada attiecīgo periodu.

Valsts pamatbudžeta izdevumi šā gada trijos mēnešos auguši par 51,8 milj. eiro jeb 4,1%. Izdevumu kāpums pamatbudžetā, galvenokārt, saistāms ar ES fondu projektu aktīvu īstenošanu. Pamatbudžetā ES fondu un citi ārvalstu finanšu palīdzības izdevumi pārskata periodā palielinājušies par 45,9 milj. eiro, bet pamatfunkciju izdevumi tikai par 5,9 milj. eiro. Vistraujāk pieauguši izdevumi kapitālajiem izdevumiem, kas palielinājušies par 20,8 milj. eiro. Pieaugums saistīts ar kapitālajiem transfertiem uz pašvaldību budžetu. Kā arī nozīmīgu izdevumu pieaugumu nodrošināja iemaksas ES budžetā, kas pieaugušas par 16,7 milj. eiro.

Izdevīgākas procentu likmes valsts parāda apkalpošanai jāvušas šā gada pirmajā ceturksnī samazināt procentu izdevumus pamatbudžetā. Līdz ar zemākām procentu likmēm un mērķtiecīgas Valsts kases darbības rezultātā par 23,5 milj. eiro jeb 22% pamatbudžetā samazinājušies procentu izdevumi, kas skaidrojams ar to, ka 2017.gada februārī tika veikta USD obligāciju atmaksa 1 miljarda ASV dolāru apmērā, attiecīgi samaksājot pēdējo kupona maksājumu.

Lai arī **valsts speciālajā budžetā** trijos mēnešos bija vērojams 34 milj. eiro deficīts, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, speciālā budžeta bilance uzlabojās par 20,4 milj. eiro. Sociālie izdevumi (tai skaitā pensiju izdevumi) 2018.gada trijos mēnešos veikti 631,8 milj. eiro apmērā, kas ir par 26,7 milj. eiro jeb 4,4% vairāk nekā pērn trijos mēnešos un lielāko izdevumu daļu veido pensijas. Gada pirmajos trijos mēnešos izmaksāto pensiju vidējo apmēru ietekmēja 2017.gada oktobra indeksācija un pārrēķini pensijām ar negatīvo kapitāla indeksu. Pensiju izdevumus ietekmēja arī izmaksu kārtības nobīde dēļ brīvdienām un svētku dienām, kur šā gada janvārī pensiju izdevumi bija par 11 milj. eiro lielāki nekā februārī, tieši dēļ izmaksu kārtības. Pārējo sociālo pabalstu izdevumu mēreno kāpumu, ko pamatā ietekmē vidējās apdrošināšanas iemaksu algas kāpums, ietekmēja sarukums izdevumos bezdarbnieka pabalstiem. Ekonomikas izaugsme turpina samazināt bezdarbnieku rindas, kā rezultātā samazinās bezdarbnieku pabalstu saņēmēju skaits. 2018.gada februārī bezdarbnieka pabalstu saņēmēju skaits bija par 17,4% mazāks nekā 2017.gada februārī, savukārt vidējais pabalsta apmērs pieaudzis par 14,2%. Sarūkošā bezdarba līmeņa (pērn 8,7%) ietekmē izdevumi bezdarbnieka pabalstiem šā gada trijos mēnešos bija par 1,7 milj. eiro jeb 5,4% zemāki kā pērn attiecīgajā periodā.

Pašvaldību konsolidētais budžets

Saskaņā ar valsts kases datiem 2018. gada 1.ceturksnī pašvaldību budžetā izveidojies pārpalikums 74,5 milj. eiro, kas ir par 20,7 milj. eiro mazāks kā attiecīgajā periodā 2017. gadā.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi šā gada pirmajā ceturksnī sasniedza 619,1 milj. eiro, kas ir par 30,9 milj. eiro jeb 5,3% vairāk kā attiecīgajā periodā 2017. gadā. Nodokļu ieņēmumi šajā periodā pieauguši tikai par 7,9 milj. jeb 2%. Vērtējot lielākās nodokļu ieņēmumu pozīcijas – iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) un nekustamā īpašuma nodokli (NĪN) redzams, ka IIN ieņēmumi pieauguši par 19,9 milj. eiro jeb 6,8%, bet NĪN ieņēmumi samazinājušies par 13,4 milj. eiro jeb 14,7% salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. IIN ieņēmumi uzrādījuši pēdējo 5 gadu laikā otro straujāko IIN pieauguma tempu, atpaliekot tikai no pieauguma tempa 2016.gada pirmajā ceturksnī (7,5%). IIN izpildi ietekmēja vairāki faktori, kā piemēram nodokļu reformas ietvaros pieņemtie lēmumi, straujš bruto darba algas pieaugums, kā arī IIN atmaksas, kas pēc Valsts ieņēmumu dienesta datiem šā gada 1.ceturksnī sasniedza 43,5 milj. eiro, kas ir par 12,4 milj. eiro jeb 39,9% vairāk kā attiecīgajā periodā pērn. NĪN ieņēmumi pirmo reizi 5 gadu laikā samazinājušies, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. NĪN ieņēmumu samazinājums skaidrojams ar Valsts zemes dienesta lēmumu par 30% samazināt kadastrālo vērtību zemei, kuras lietošanas mērķis ir dzīvojamā apbūve un kurai ir reģistrēts apgrūtinājums – kultūras piemineklis, kā arī ar pašvaldību apstiprinātajiem atvieglojumiem.

Pašvaldību budžeta izdevumi (544,7 milj. eiro) šā gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, auguši par 51,5 milj. eiro jeb 10,5%. Straujais pieaugums ir saistīts ar kapitālo izdevumu pieaugumu, kas pieauguši par 26,5 milj. eiro, no kuriem 13,9 milj. eiro pieaugums saistīts ar kapitālajiem izdevumiem ES fondu projektu realizācijai. Pamatā kapitālie izdevumi tiek novirzīti kapitālajam remontam un rekonstrukcijai, kur, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi pieauguši par 17,5 milj. eiro. No tekošajiem izdevumiem straujākais pieaugums novērots izdevumiem atalgojumam, kas pieauguši par 17 milj. eiro.

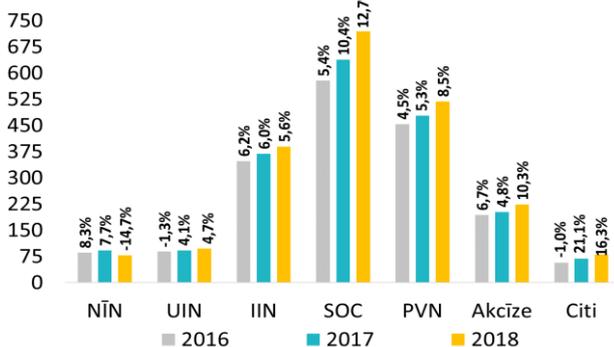
Kopējie nodokļu ieņēmumi

	2017.g. I-III izpilde, milj. eiro	2018.g. I-III izpilde, milj. eiro	2018./2017.g. izmaiņas, milj.eiro	2018./2017.g. izmaiņas, (%)	2018.g. I-III izpilde no 2018.g. I-III plāna (%)
Kopējie nodokļu ieņēmumi	1939.8	2105.6	165.8	8.5%	98.7%
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	1828.2	1982.0	153.8	8.4%	98.7%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	638.0	719.2	81.2	12.7%	99.4%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	497.4	544.3	46.8	9.4%	99.6%
<i>Solidaritātes nodoklis</i>	28.9	32.1	3.2	10.9%	100.3%
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	111.6	123.6	12.0	10.8%	98.0%
<i>1% veselības finansēšanai</i>	-	19.2	x	x	99.8%
<i> pamatbudžetā</i>	-	19.2	x	x	99.8%
Pievienotās vērtības nodoklis	477.6	518.4	40.8	8.5%	96.5%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	368.6	389.2	20.6	5.6%	100.9%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	76.0	76.7	0.7	1.0%	99.4%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	292.7	312.6	19.9	6.8%	101.3%
Akcīzes nodoklis	202.5	223.5	21.0	10.3%	99.1%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	92.5	96.9	4.4	4.7%	93.9%
Nekustamā īpašuma nodoklis	91.6	78.2	-13.4	-14.7%	87.4%
Pārējie nodokļi	68.9	80.2	11.2	16.3%	115.9%

* bez iemaksām fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta ieņēmumi, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri-martu, uzrāda 153,8 milj. eiro jeb 8,4% kāpumu. Lielākais ieņēmumu pieaugums 2018.gada trijos mēnešos, salīdzinot ar 2017.gada attiecīgo periodu, ir valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (SOC), iedzīvotāju ienākuma nodoklim, pievienotās vērtības nodoklim (PVN) un akcīzes nodoklim. SOC iemaksas palielinājušās par 81,2 milj. eiro jeb 12,7% un IIN ieņēmumi palielinājušies par 20,6 milj. eiro jeb 5,6%, salīdzinājumā ar pērnā gada trijiem mēnešiem. Darba spēka nodokļu ieņēmumi ir skaidrojami kā ar darba ņēmēju skaita, tā ar nodarbināto ienākumu palielināšanos, tostarp, minimālās darba algas paaugstinājumu līdz 430 eiro, sākot ar šā gada 1.janvāri un vidējās darba algas pieaugumu. Pozitīvi darba spēka nodokļu izpildi ietekmēja arī nodarbināto pāreja no mikrouzņēmuma nodokļa režīma uz vispārējo nodokļu maksāšanas režīmu. PVN ieņēmumi šā gada trijos mēnešos, salīdzinot ar 2017.gada attiecīgo periodu, ir pieauguši par 40,8 milj. eiro jeb 8,5%, savukārt akcīzes nodokļa ieņēmumi šā gada trijos mēnešos bija par 21 milj. eiro jeb 10,3% lielāki nekā trijos mēnešos gadu iepriekš. Arī uzņēmumu ienākuma nodoklis uzrādījis mērenu pieauguma tempu (4,7%).

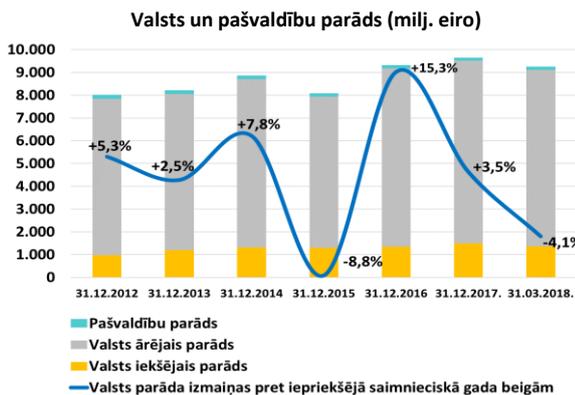
Kopējie nodokļu ieņēmumi I-III (milj.eiro un % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu plāns 2018.gada trijos mēnešos izpildīts 98,7% apmērā. Lielākā neizpilde konstatēta PVN ieņēmumu plāna, kas tika izpildīts 96,5% apmērā un līdz izpildei pietrūka 18,6 milj. eiro. PVN ieņēmumu plāna izpildi ietekmēja veiktās atmaksas, kas saistītas ar zemāku atmaksu apmēru 2017.gada decembrī, pārnesot atmaksu slogu uz 2018.gadu. NĪN ieņēmumu plāns izpildīts par 87,4%, kas pamatā skaidrojams ar pašvaldību pieņemtajiem atvieglojumiem. Lai arī akcīzes nodokļa ieņēmumi pieauguši labi, tomēr tie par 2,1 milj. eiro jeb 0,9% atpalika no plānotā apmēra. Ieņēmumu samazināšanās skaidrojama ar realizācijai nodoto tabakas izstrādājumu apjoma samazināšanos, kā arī mazākiem akcīzes ieņēmumiem par alu un dabasgāzi.

Vienlaikus jāatzīmē, ka IIN 2018.gada triju mēnešu plāns tika izpildīts 100,9% apmērā, nodrošinot virsplāna ieņēmumus 3,6 milj. eiro apmērā. IIN ieņēmumu virsplāna izpilde skaidrojama ar tendencēm ekonomikā.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds* 2018.gada marta beigās nominālvērtībā** bija 9247,7 milj. eiro. Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskaitot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 9165,5 milj. eiro un salīdzinot to ar 2017.gada beigām, parāds ir samazinājies par 398,5 milj. eiro jeb 4,1%, kas saistīts ar š.g. marta sākumā veikto 2004.gadā emitēto eiroobligāciju dzēšanu 400 milj. eiro apmērā.

2018.gada 15.janvārī Japānas kredītreitingu aģentūra R&I paziņoja par Latvijas kredītreitinga paaugstināšanu no "BBB+" uz "A-", saglabājot stabilu nākotnes novērtējumu un 23. martā, starptautiskā kredītreitingu aģentūra S&P Global atkārtoti apstiprināja Latvijas kredītreitingu "A-" līmenī, saglabājot pozitīvu nākotnes novērtējumu (outlook).

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests